

Richtlijn

Opvangen van urine voor kweek

Doel

Onderzoek van urine op bacteriën.

Algemene opmerkingen

In verband met het beoogde onderzoek is zorgvuldig handelen van groot belang
De urine wordt bij voorkeur 's morgens opgevangen

Benodigheden

- Handdoek, washandjes, kom met water.
- Water en (niet geparfumeerde) zeep.
- Onderlegger (zo nodig)
- Steriele gaaskompressen.
- Schone kom / bekken.
- 2 Schone po's of schone urinaal.
- Alcohol 70% (zo nodig)
- Steriel urinemonsterpotje voor opvang urine.
- Onsteriele handschoenen.

Vorbereiding

- Handen wassen
- Zorg voor privacy
- Leg de cliënt zo begrijpelijk mogelijk het doel van de handeling uit; wat er gaat gebeuren en dat de handeling belastend kan zijn, of indien deze dit niet kan begrijpen: noem de naam van de cliënt en vertel dat er iets gaat gebeuren.

Werkwijze

Bij vrouwen:

- Breng de cliënt in de juiste houding (in rugligging met gespreide benen).
- Was de genitaliën met water en zeep. (Bij irritatie géén zeep gebruiken)
- Leg een beschermende onderlegger onder de stuit en de bovenste helft van de bovenbenen.
- Trek handschoenen aan.
- Lat de cliënt de benen wat optrekken en spreiden.
- Was de uitwendige genitaliën goed met water en zeep. Doe dit van voren naar achteren opdat de genitaliën niet worden verontreinigd met faeces.
- Verwijder de zeepresten met een schone washand en water.
- Droog de genitaliën met een handdoek deppend na (ook hier weer van voren naar achteren).
- Open de verpakking van de gazen en doordrenk de gazen met schoon leidingwater
- Spreidt de labia met duim en wijsvinger en reinig met één gaasje de labia links, met het tweede gaasje de labia rechts en met het derde gaasje de urethraeopening. (elk gaasje eenmaal gebruiken en vegen van voren naar achteren)
- Deponer vuile gaasjes in bekkentje
- Vraag de cliënt een klein beetje te urineren op de ondersteek en dan de urine op te houden
- Neem een schone ondersteek en laat de cliënt verder urineren tot voldoende urine is opgevangen voor het gevraagde onderzoek
- Laat de cliënt verder uitplassen op de eerste ondersteek.
- Doordrenk een gaas met alcohol 70% en desinfecteer hiermee de rand van de tweede po

- Open het urinemonsterpotje en giet hierin de urine (de “gewassen” plas).
- Handschoenen uittrekken
- Voorzie het kweekpotje van de naam, naam van de woonvoorziening en de datum.
- Breng de cliënt weer in de gewenste houding of laat deze zich weer aankleden.
- Handen wassen.
- Ruim de gebruikte materialen op.
- Noteer in dagrapport = urine cliënt naar laboratorium voor onderzoek.
- Breng urine zo spoedig mogelijk naar het laboratorium. Urine die langer dan 1 uur staat is niet meer na te kijken. Indien je de urine niet binnen een uur kunt brengen kan deze (alleen als dit niet anders kan) in de koelkast (vrij van etenswaren), in een goed afgesloten schoon potje, kortdurend bewaard worden.

Bij mannen:

- Breng de cliënt eventueel in de juiste houding (in rugligging met gespreide benen).
- Leg een beschermende onderlegger onder de stuit en de bovenste helft van de bovenbenen.
- Was de genitaliën met water en zeep.
- Trek handschoenen aan.
- Schuif de voorhuid terug en was de glans penis met water en zeep.
- Verwijder de zeepresten met een schone washand en water.
- Droog de genitaliën met een handdoek.
- Vraag de cliënt een klein beetje te urineren in de urinaal en dan de urine op te houden
- Open het urinemonsterpotje en laat de cliënt verder urineren in het urinemonsterpotje tot voldoende urine is opgevangen voor het gevraagde onderzoek
- Laat de cliënt verder uitplassen in de urinaal.
- Handschoenen uittrekken
- Voorzie het kweekpotje van de naam, naam van de woonvoorziening en de datum.
- Breng de cliënt weer in de gewenste houding of laat deze zich weer aankleden.
- Handen wassen.
- Ruim de gebruikte materialen op.
- Noteer in dagrapport = urine cliënt naar laboratorium voor onderzoek.
- Breng urine zo spoedig mogelijk naar het laboratorium. Urine die langer dan 1 uur staat is niet meer na te kijken. Indien je de urine niet binnen een uur kunt brengen kan (alleen als dit niet anders kan) deze in de ijskast (vrij van etenswaren), in een goed afgesloten schoon potje, kortdurend bewaard worden.

Mag zelfstandig worden verricht door

Iedereen die zich hiertoe bekwaam acht en toestemming heeft van de verantwoordelijke leidinggevende

Let op:

Het is de bedoeling met deze richtlijn een bijdrage te leveren aan een goede, verantwoorde en doelmatige zorg- en dienstverlening. Het kan zo nodig worden aangepast aan de individuele wensen van de cliënt. Bij twijfel ten aanzien van de uitvoering van deze richtlijn of in situaties waarin deze richtlijn niet voorziet, overlegt men met de direct leidinggevende.

Afwijken van deze richtlijn kan soms noodzakelijk zijn, doch men zal afwijken van deze richtlijn te allen tijde moeten kunnen motiveren. Deze richtlijn is slechts een hulpmiddel en kan en mag nimmer de plaats innemen van het eigen denken en handelen van de zorgverlener / ondersteuner.

De zorgverlener / ondersteuner kent en neemt bij het hanteren van deze richtlijn zijn of haar eigen verantwoordelijkheid.

Deze richtlijn is niet bedoeld voor particulier gebruik.

Auteur: D.Slagter, verpleegkundige

Publicatiedatum: 1 mei 2001

Laatste herziening: 07-03-2011

Disclaimer: De auteur draagt geen enkele verantwoordelijkheid ten aanzien van het gebruik van deze richtlijn. Raadpleeg zo nodig de arts.